

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA
MITYBOS SUTRIKIMŲ GYDYMO PASLAUGŲ STEBĖSENOS TARYBOS

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2026 m. Nr. BR-
Vilnius

Posėdis įvyko 2026 m. balandžio 9 d. hibridiniu būdu: VšĮ Vilniaus universiteto ligoninėje Santaros klinikose, Santariškių g. 2, Vilnius ir nuotoliniu būdu per Teams programą.

Posėdžio pirmininkas - prof. A. Klimašauskas

Posėdžio sekretorė – J. Parnarauskienė

Dalyvavo: Mitybos sutrikimų gydymo paslaugų stebėsenos tarybos (toliau – MS taryba) pirmininkas prof. A. Klimašauskas, pirmininko pavaduotoja doc. E. Gavelienė, sekretorė J. Parnarauskienė, nariai: prof. V. Urbonas, A. Dumšienė, L. Kazlauskienė; nuotoliu prisijungė – A. Gudelevičienė, R. Petereit.

DARBOTVARKĖ:

1. Supažindinimas su Mitybos sutrikimų gydymo paslaugų stebėsenos taryba: jos įkūrimo priežastis, iškeltus uždavinius, jos funkcijas ir teises pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2026 m. vasario 10 d. įsakymą Nr. V-113 „Dėl Mitybos sutrikimų gydymo paslaugų stebėsenos tarybos sudarymo ir jos darbo reglamento patvirtinimo“ (toliau – įsakymas Nr. V-113).
 2. MS tarybos tolesnių darbų pristatymas.
 3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. birželio 21 d. įsakymo Nr. V-783 „Dėl Mitybos terapijos paslaugų stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose organizavimo ir teikimo tvarkos aprašo ir Ambulatorinių mitybos terapijos paslaugų organizavimo ir teikimo pacientų namuose tvarkos aprašo patvirtinimo“ naujos redakcijos projekto (toliau – Mitybos terapijos aprašo projektas) aptarimas.
 4. Kiti einamieji klausimai.
-
1. SVARSTYTA. Prof. A. Klimašauskas pristatė įsakymą Nr. V-113 dėl MS tarybos sukūrimo, įvardijo jos sukūrimo priežastį – Mitybos sutrikimų vertinimo, diagnostikos ir gydymo, kurie yra apibrėžti Mitybos terapijos aprašo projekte, vykdymo gerinimą ir stebėjimą. Buvo pristatyti MS tarybos uždaviniai, funkcijos ir teisės.

SIŪLYMAS. MS tarybos posėdžius rengti ne mažiau kaip kartą per metus, pagal numatytus darbus ir einamojo posėdžio metu nuspręsti dėl kito posėdžio datos.

NUTARTA. Siūlymui pritarta.

2. SVARSTYTA. J. Parnarauskienė pristatė tolesnį MS tarybos veiklos planą, kai bus patvirtintas Mitybos terapijos aprašo projektas. Jau esamų teisės aktų peržiūrėjimas ir korekcija (Mitybos terapijos metodika, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. rugpjūčio 20 d. įsakymas Nr. V-1000 „Dėl Pacientų maitinimo organizavimo asmens sveikatos priežiūros įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 18 d. įskymu Nr. 132 „Dėl Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo ir jo finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Dienos stacionaro teikiamų paslaugų aprašas). Paciento, turinčio mitybos

sutrikimą, sveikatos priežiūros kelio įvertinimas ir aprašymas visuose Sveikatos priežiūros lygiuose – peržiūrėti visus teisės aktus, kuriuose yra įvardintos įvairių specialistų funkcijos, susijusios su mitybos sutrikimo vertinimu, diagnostika ir gydymu: teikiant: stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas, ambulatorines (pirmines ir antrines) sveikatos priežiūros paslaugas, paliatyviosios priežiūros paslaugas, stacionarinės slaugos paslaugas, paslaugas teikiant namuose. Toks poreikis yra, nes renkant duomenis, siekiant užtikrinti pacientų enterinės mitybos terapijos paslaugas namuose, buvo rasta daug skirtingų funkcijų skirtinguose teisės aktuose. Sukurti „Klinikinės mitybos taikymo“ kursų, įtrauktų į MS įsakymą kaip privalomų sveikatos priežiūros specialistų tobulinimosi kursų sąrašą, aprašą ir metodiką.

DISKUSIJA. Prof. V. Urbonas pažymėjo, kad įtraukti naujus privalomus tobulinimosi kursus yra pakankamai sudėtinga, reikia turėti labai svarius argumentus. Prof. A. Klimašausko nuomone, jeigu nuostata, kad tokie kursai turi būti, yra įtraukta į ministro patvirtintą įsakymą, tai jau turi būti atitinkamai keičiami ir kiti susiję teisės aktai. A. Dumšienės teigimu, tokie kursai gali būti per didelė finansinė našta patiems sveikatos priežiūros specialistams ar asmens sveikatos priežiūros įstaigoms (toliau – ASPĮ). Doc. E. Gavelienės teigimu, kadangi yra kalbama apie kiekvieno paciento mitybos būklės užtikrinimą, kur turėtų dalyvauti kiekvienas sveikatos priežiūros specialistas, tokie kursai turi būti privalomi kiekvienam, kaip ir kiekvienas turi žinoti, kaip gaivinti žmogų. Iš paciento perspektyvos, pasak L. Kazlauskienės, visi, kas prižiūri pacientą, turi mokėti atpažinti, kurį pacientą ir kaip reikia maitinti, nes per daug yra skaudžių atvejų, kai pacientai dažniau miršta nuo bado, nei nuo ligos. Prof. A. Klimašauskas pažymėjo, kad dabar galiojančiame įsakyme esantis variantas, kad tik tam tikri specialistai išklauso mokymus, kas kelis metus yra neveikiantis, nes tokių mokymų nelabai yra ir niekas nekontroliuoja, kas juos yra išklauses ir teikia mitybos terapijos paslaugas, todėl yra reikalingas naujas požiūris.

SIŪLYMAS. Siekiant įvykdyti visus numatytus MS tarybos plano punktus pirmiausiai turi būtų baigtas rengti Mitybos terapijos aprašo projektas ir pateiktas tvirtinimui.

NUTARTA. Siūlymui pritarta.

3. SVARSTYTA. Kadangi ne visi MS tarybos nariai yra susipažinę su Mitybos terapijos aprašo projektu, J. Parnarauskienė trumpai supažindino su svarbiausiais Mitybos terapijos aprašo projekto punktais. A. Dumšienė pažymėjo, kad dabar daugiausia darbo, kad būtų galima toliau teikti derinimui Mitybos terapijos aprašo projektą, liko su mitybos sutrikimų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo prieinamumo ir kokybės rodiklių aprašymais. Šiuo metu jų yra pateikta pakankamai daug ir ne visus galima bus vėliau ištraukti iš elektroninių sistemų, tad juos „ranka“ turės būti teikiamos ASPĮ, o tai sudarytų didelę administracinę našta joms, ir greičiausiai tokie rodikliai nebus surinkti. J. Parnarauskienės teigimu, daugelis nurodytų rodiklių yra sudėti tam, kad būtų matyti aiški mitybos sutrikimų ir su jais susijusios veiklos aiški situacija Lietuvoje. Mitybos sutrikimai nėra stebimi ir nėra žinomas jų paplitimas, poveikis, skiriamos terapijos ir išeitys. Nors yra sutinkama, kad kai kurių rodiklių nėra šiuo metu galimybės sukelti į elektronines apskaitos sistemas atskirai, kad būtų galima gauti jų atskaitas, bet nereiškia, kad to negalima padaryti. Prof. A. Klimašausko teigimu, šiuo metu e. sveikatos sistemos valdymas iš Registrų centro yra perkeltas Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK), todėl keitimo procesai gali būti paprastesni, tik reikia kalbėti su VLK Informacinių technologijų specialistais. J. Parnarauskienė pažymėjo, kad taip pat daug klausimų Mitybos terapijos aprašo projekto rengimo metu buvo apie naujas privalomas procedūras – mitybos būklės vertinimas visiems

pacientams. A. Gudelevičienė pakomentavo, kad tai priklausys nuo apimčių ir reikalingų įrankių.

SIŪLYMAS. Prof. A. Klimašausko siūlymas – pasidalinti ir su MS tarybos nariais esamu Mitybos terapijos aprašo projektu, kad jie galėtų peržiūrėti ir parašyti pastabas. Numatytas laiko tarpas yra viena savaitė, paskui įvertinus pastabas ir atrinkus vertinimo kriterijus, kreiptis į VLK, kad būtų suteikta jų informacinių technologijų specialisto konsultacija dėl duomenų registravimo. Kitą posėdį planuoti kartu su MS taryba ir darbo grupe, rengiančia Mitybos terapijos aprašo projektą, datą parenkant pagal IT specialisto galimybes.

NUTARTA. Siūlymui pritarta.

4. SVARSTYTA. Prof. V. Urbonas atkreipė dėmesį dėl dabar esančių Specialios medicininės paskirties maisto produktų kompensavimo iš privalomo sveikatos draudimo lėšų – dabar yra įtrauktas naujas produktas, kuris priskirtas prie enterinių mišinių kategorijos, kurie yra kompensuojami tik esant įvestam zondui ar suformuotai gastrostomai, nors šis produktas yra skirtas vartoti per burną. J. Parnarauskienės teigimu, kad apskritai reikia peržiūrėti visų specialios medicininės paskirties maisto produktų kompensavimo pagal C sąrašą kriterijus, taip reikalinga dar įtraukti naujas kategorijas, kaip produktus, skirtus retų metabolinių ligų gydymui ar papildomo maitinimo produktus.

SIŪLYMAS. Doc. E. Gavelienė pasiūlė, kad būtų galima jau dabar kreiptis dėl šių pakeitimų, nelaukiant kol bus priimtas Mitybos terapijos aprašo projektas. J. Parnarauskienė teigė, kad tam reikalinga paruošti raštą Sveikatos apsaugos ministerijos Vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių kompensavimo komisijai.

NUTARTA. Siūlymui pritarta.

Posėdžio pirmininkas

A. Klimašauskas

Posėdžio sekretorė

J. Parnarauskienė